

ГЕРАЙНТ, СИН НА ЕРБИН

Част 11 от „Мабиногион“

Превод от английски: Саркис Асланян, 1985

chitanka.info

Крал Артур имаше обичай да устройва празненства по случай големите празници в Кайр Лион на Уск и прекара там седем Великдена и пет Коледи поред. Веднъж реши да отпразнува и Петдесетница в този замък, тъй като беше леснодостъпен и по море, и по суша. На приема покани деветима короновани владетели, негови васали, а също и много графове и барони — те винаги му гостуваха по празниците и само някое бедствие би им попречило да се отзоват. И както винаги, по време на тържествата в Кайр Лион литургия се отслужваше в тринадесет църкви: първата беше отредена за крал Артур и деветимата владетели и другите знатни гости; втората за Гуенхуивар и нейните придворни дами; третата за главния дворецов управител и кралската свита; четвъртата за Одиар Честния и другите висши сановници; останалите девет църкви бяха за деветимата предводители на кралските войски, като най-голямата се падаше на Гуалхмай, който благодарение на многобройните си славни подвизи и знатно произхождение бе признат за пръв сред деветимата предводители на войската. И никой нямаше право да ходи в друга църква освен в тази, която му бе отредена.

Главен пазач на крепостните врати в Кайр Лион беше Глеулуид Желязната десница, но сам той твърде рядко заставаше на стража — единствено по време на някой от трите големи празника. В останалите дни на годината се редуваха седмината му помощници, а именно Грин, Пенпингъон, Лайсгъмин, Гогъвулх, Гурднай Котешките очи, който еднакво добре виждаше и през деня, и през нощта, Дрем, син на Дремидид, и Клуст, син на Клуствайнид, които бяха до един Артурови воители.

Втория ден след Петдесетница кралят ознаменува с богат празничен пир. Изведнъж, в разгара на веселбата, в залата влезе един висок младеж с кестеняви коси, облечен с дрехи от тежка златовезана коприна; на кръста му висеше меч със златна дръжка, а късите му ботуши бяха от щавена кожа. Младежът пристъпи към Артур.

— Привет, кралю! — извика той.

— Дал бог добро, младежо — отвърна той, — и добре си дошъл. Някаква важна вест ли носиш?

— Да, господарю — рече той.

— Сякаш не те познавам. Кой си ти?

— Учудвам се, че не ме позна, господарю — аз съм горският пазач в Дийнската гора и се казвам Мадауг, син на Тургадарн.

— Кажы какво те води при мене.

— Ще ти кажа, господарю — рече той. — В гората се е появил един елен, какъвто никога в живота си не съм виждал.

— И по какво се отличава от останалите, та казваш, че не си виждал друг като него?

— На цвят е чисто бял, господарю, а на вид толкова величествен и горд, че страни от другите елени и ходи винаги сам. Та съм дошъл да те питам, господарю, какво възнамеряваш да правиш с този елен.

— Ето какво ще направя — утре щом се съмне, ще изляза на лов за него. Тъй че още тази вечер съобщи на всички в замъка какво съм решил; извести и Ръверис, моя главен ловджия, и Еливри, главния коняр, и останалите, които ще вземат участие в лова.

Младежът веднага отиде да изпълни волята на краля.

Тогава Гуенхуивар се обърна към Артур и каза:

— Господарю — рече му тя, — позволи ми утре да тръгна с вас и да присъствувам на лова на елена.

— На драго сърце — отвърна той.

— Тогава утре ще дойда с вас — каза тя.

Веднага след това Гуалхмай каза на Артур.

— Господарю — рече му той, — редно е да позволиш на този от нас, който сполучи да убие елена, сам да реши дали да подари главата му на своята любима или на любимата на своя другар.

— Тъй да бъде — съгласи се Артур и добави: — Ако утре сутринта всички не са по местата си, вината ще търся у дворцовия управител.

Тази вечер веселбата не продължи до късно — след обилната гощавка изпяха няколко песни, разказаха си някоя и друга история и щом решиха, че е вече време за сън, всички се прибраха в покоите си.

На другата сутрин се събудиха още в ранни зори. Артур повика при себе си четиримата рицари, които бдяха над съня му. Това бяха Кадъриайт, син на вратаря Гандуи, Амрен, син на Бедуир, Амар, син на Артур, и Горай, син на Кустенин. Четиримата веднага се явиха при него и след като го поздравиха, му помогнаха да се облече. Тогава

Артур забеляза, че Гуенхуивар още спи, и се изненада, че не е станала да се приготви. Рицарите предложиха да я събудят, но той ги спря.

— Не я будете — рече им той, — щом предпочита да спи, вместо да дойде с нас.

Когато излезе навън, прозвучаха два рога — единият пред дома на главния ловджия, другият пред дома на главния коняр. Рицарите и придворните се наредиха зад Артур и всички заедно се отправиха към гората. Като прехвърлиха река Уск, изоставиха широкия друм и поеха направо през високите бърда и хълмове, докато стигнаха до гората.

След като Артур излезе от замъка, Гуенхуивар се събуди и повика прислужничките си, за да ѝ помогнат да се облече. Сетне каза:

— Снощи Артур ми разреши да тръгна с ловците. Нека една от вас отиде в конюшната и каже на конярите да оседлаят всички пригодни за жени коне.

Една от тях излезе да изпълни заръката ѝ, но се оказа, че в конюшната има само два коня. Гуенхуивар и една от нейните придворни се качиха на конете и се отправиха към гората. Прехвърлиха река Уск и поеха по стъпките на мъжете, като се водеха по оставените от конете дири. Изведнъж зад тях се чу шум от конски копита и те се обърнаха да видят кой идва. Подире им препускаше млад рицар с кестеняви коси и благородна осанка, възседнал огромен сив боен жребец. На хълбока му висеше меч със златна дръжка, ризата и туниката му бяха от златовезана коприна, обут бе с къси ботуши от щавена кожа, а на раменете му се развяваше виолетово наметало, украсено по краищата със златни топки. Конят се носеше в буен, вихрен галоп и копитата му чаткаха отривисто и бодро по земята. Скоро рицарят застигна Гуенхуивар и я поздрави най-почтително.

— Господ да те поживи, Герайнт — отвърна му тя. — Познах те още щом те видях и много се зарадвах. Но защо не си на лов със своя господар?

— Защото не разбрах кога са тръгнали — каза той.

— И аз се чудя — рече тя — защо е заминал, без да ми се обади.

— А аз, господарке, тъй дълбоко съм заспал, че изобщо не съм чул кога са потеглили.

— Драго ми е, че ще яздим заедно нататък — каза тя. — Приятен спътник от тебе не ще се намери в цялото кралство. А що се отнася до лова, и ние ще можем да му се насладим — ще чуем зова на

ловджийските рогове, ще чуем и радостния лай на кучетата, когато ги пуснат подир елена, и стръвното им ръмжене, като го догонят.

Стигнаха до крайнините на гората и се спряха.

— Оттук ще чуем, като пуснат кучетата — каза тя.

В същия миг зад тях се разнесе силен шум на конски копита и те се извърнаха да видят кой идва. Към тях се носеше едно джудже на едър, як кон-вихрогон, чийто бяг бе тъй шеметно бърз, че сякаш гълташе земята под краката си. В ръката си джуджето държеше къс бич. Близо до него яздеше знатна дама, облечена с богата премяна от златоткана коприна, красивият ѝ млечнобял кон пристъпваше гордо и плавно напред. Редом с нея препускаше един рицар на огромен, изпръскан с кал боен жребец, покрит с тежка, блестяща броня; конникът бе много едър на ръст, а доспехите му — великански. Като го видяха, си казаха, че никога не са виждали по-грамаден воин от този.

— Знаеш ли, Герайнт, кой е този огромен рицар? — попита Гуенхуивар.

— Не мога да го позная — отвърна той. — Пък и доспехите му са тъй грамадни и чудати, че ни лицето, ни очите му мога да видя.

— Я иди, момиче — каза Гуенхуивар, — и попитай джуджето кой е този рицар.

Девојката отиде да пресрещне джуджето. Като я видя, че идва към него, джуджето се спря да я изчака.

— Кой е този рицар? — попита го тя.

— Не е твоя работа — отвърна то.

— Щом си решил да бъдеш груб с мене — рече тя — и да не ми отговаряш, сама ще ида да го питам.

— Ей богу, това няма да стане!

— Защо? — попита тя.

— Защото е под достойнството на моя господар да разговаря с такава нископоставена личност като тебе.

При тези думи девојката обърна коня си и се насочи към рицаря. В същия миг джуджето вдигна бича, който държеше в ръката си, и я удари през лицето. Шурна кръв, девојката изохка от болка и плачейки се върна при Гуенхуивар.

— Това джудже се отнесе много жестоко към тебе — ѝ рече Герайнт. — Позволи на мен, кралице — обърна се той към нея, — да ида да видя кой е този рицар.

— Върви, друже — каза Гуенхуивар.

Герайнт пристъпи до джуджето и каза:

— Кой е този рицар?

— Не е твоя работа — отвърна то.

— Тогава направо него ще попитам — рече той.

— Ей богу, това няма да стане! — каза джуджето. — Санът ти не е достатъчно висок, за да имаш право да разговаряш с моя господар.

— И с по-знатни люде от него съм разговарял — каза Герайнт и обърна коня си към рицаря.

Джуджето бързо го настигна и го удари с бича по лицето, и кръвта му опръска наметалото, което носеше. Герайнт стисна здраво дръжката на меча, но като размисли, си каза, че не ще е никакво отмъщение, ако сега убие джуджето, защото, както е без броня, тежковъоръженият рицар с лекота ще го срази. Затова се върна при Гуенхуивар.

— Постъпи много мъдро и разумно — каза му тя.

— Господарке — каза той, — решил съм, ако ми позволиш, да тръгна след този рицар — все ще се спре в някое селище, където ще съумея по някакъв начин да се сдобия с доспехи; и тогава ще премеря сили с него.

— Щом е тъй, върви! — каза тя. — Но не се доближавай много до него, докато не се сдобиеш с хубави доспехи. И знай, че ще се безпокоя за тебе и ще те мисля, докато не ми пратиш вест.

— Ако остана жив — каза той, — още утре вечер ще получиш вести за мене.

При тези думи Герайнт потегли на път.

Отначало поеха покрай замъка Кайр Лион, а като стихнаха до брода на река Уск, преминаха на отсрещния бряг и продължиха нататък през красиви равни долини и високи, горди планини, докато стигнаха до стените на един град. В края на града се издигаше замък, обграден от яки крепостни стени. Когато рицарят навлезе в града, хората наизлязоха от домовете си, за да го приветствуват и поздравят с добре дошъл. Герайнт също влезе в града и започна да обикаля къщите с надеждата да открие някой познат. Но се оказа, че никого не познава, а чужд човек едва ли щеше да се съгласи да му даде в заем бойните си доспехи. Забеляза обаче, че всички къщи са пълни с въоръжени воини

и коне — навсякъде се виждаха хора, които лъскаха щитове, остреха мечове, почистваха доспехи или подковаваха коне.

През това време рицарят, жената и джуджето влязоха в замъка, където ги посрещнаха много радушно. По бойниците, по крепостните врати и в самата крепост се бе стекъл многоброен народ и всички надигаха глави, за да ги видят и приветствуват. Герайнт се спря и изчака да види дали ще продължат нататък. Като се увери, че са решили да прекарат нощта в замъка, огледа се наоколо и видя, че недалеч от града се издига стар, порутен замък. И тъй като не познаваше никого в града, тръгна нататък. Като наближи, видя, че от целия замък само на втория етаж бе останала една що-годе запазена стая, към която водеше мраморно стълбище. Отпред седеше беловлас мъж, облечен с вехти, окъсани дрехи. Герайнт спря и се загледа в него. Беловласият мъж пръв го заговори:

— За какво си се замислил, млади момко? — попита го той.

— Умислил съм се — отвърна той, — защото нямам къде да преспя тази нощ.

— Остани при нас — предложи старецът, — и постеля ще имаш, и добре ще те нагостим.

— На драго сърце ще остана — рече той — и нека господ те възнагради за гостоприемството.

Герайнт пристъпи напред и двамата тръгнаха към замъка. Преди да влязат вътре, Герайнт слезе от коня си, остави го отвън и последва беловласия старец в залата на втория етаж. Там завари една много възрастна жена, облечена с вехти, окъсани дрехи от златовезана коприна; макар и вече на години, личеше, че като млада жената е била ненадмината красавица. До нея седеше една девойка, облечена с дълга риза и наметка, толкова вехти, че бяха започнали да се окъсват. Още щом я зърна, Герайнт си каза, че никога в живота си не е виждал по-прелестна, по-миловидна и очарователна девойка от тази. Беловласият старец се обърна към нея и ѝ рече:

— Коняр си нямаме, тъй че ти върви да почистиш и нахраниш коня на този млад рицар.

— И за коня му ще се погрижа, и за него самия — отвърна тя.

Като рече това, девойката помогна на младия мъж да си събуе ботушите и след туй отиде да сложи ечемик и слама на коня. Като го нахрани, се върна обратно в стаята. Тогава беловласият каза:

— Върви сега в града — рече ѝ той — и ни донеси най-хубавите неща за ядене и пиене, които намериш.

— Веднага тръгвам, господарю — каза тя и излезе от стаята.

Докато я чакаха да се върне от града, домакините и Герайнт поведоха разговор. Но не мина много време и девойката пристигна заедно с един прислужник, който мъкнеше на гърба си бъчонка с купешка медовина и цял телешки бут; нейните ръце пък бяха пълни с резени бял хляб, а в наметката си носеше още един самун. Девойката се качи в стаята при тях.

— Това е всичко, което успях да купя — каза тя, — а без пари, на вересия, нищо по-хубаво не ми дадоха.

— От това по-хубаво — здраве! — каза Герайнт.

Сложиха месото да се готви и когато всичко беше готово, седнаха на трапезата. На Герайнт отредиха мястото между беловласия мъж и неговата жена, а девойката им поднасяше ястията. И те започнаха да се хранят.

Като се навечеряха, Герайнт поведе разговор с беловласия мъж и го попита дали винаги е живял в същия този замък, който сега обитава.

— Да, аз съм този, който го построи — отвърна той. — И вярвай ми, едно време и градът, и замъкът, който видя, също бяха мои.

— А как стана тъй, че загуби всичко?

— Освен тях загубих и едно голямо графство. Чуй как стана това. Имах един племенник, мой братов син, чиито владения, докато беше малък, управлявах аз. Когато възмъжа, той поиска да му върна владенията, но аз отказах да му ги дам. Тогава той поведе войските си срещу мене и ми отне всичко, което имах.

— А би ли ми казал, добри човече — попита Герайнт, — кой е рицарят, който пристигна днес в града заедно с жената и джуджето? И какво означават всички тези приготвления, за война ли се готвят?

— Ще ти кажа — отговори старецът. — Готвят се за рицарския турнир, който младият граф организира утре. Рано сутринта на поляната пред замъка ще забият две разсохи; върху тях ще положат една сребърна пръчка, а на пръчката ще има един ловен сокол. И който излезе победител в турнира, ще получи сокола за награда. Затова градът е пълен с въоръжени рицари и всички те се готвят за утрешните двубои. Но до тях се допускат само онези рицари, които пристигнат със своите любими; и ако някой се яви без жената, която обича повече

от всичко, не ще има правото да участва в двубоите за голямата награда — ловния сокол. А рицарят, за когото ме питаш, вече две години поред печели наградата и ако я спечели и този път, отсега нататък всяка година ще получава по един сокол, без да е необходимо да се бие за него. Освен това ще добие правото да се нарича Рицарят на Ловния сокол.

— Посъветвай ме какво да правя, добри човече — каза Герайнт. — Този рицар има едно джудже, което смъртно обиди мен и една придворна дама на Гуенхуивар, жената на Артур.

И след това Герайнт разправи на беловласия старец как е бил обиден.

— Трудно ми е да те посъветвам, защото си нямаш любима жена или девойка и не можеш утре да го предизвикаш на двубой. А иначе бих могъл да ти дам оръжието и доспехите, които сам носех едно време, а също и коня си, ако го предпочетеш пред своя.

— Господ да те възнагради, добри човече! — каза Герайнт. — Конят ми е достатъчно добър за мене, пък съм и свикнал с него, ала оръжието и доспехите ще взема. А би ли ми позволил утре сутринта да обявя пред всички, че тази девойка, дъщеря ти, е моята любима? Кълна се, че ако се върна жив от турнира, ще ѝ бъда верен и ще я обичам до края на живота си. Ако ли пък не се завърна, тя пак ще бъде целомъдрена девица, както и преди.

— На драго сърце ти давам съгласието си — каза беловласият мъж. — И щом вече си взел това решение, знай, че утре сутринта, още в ранни зори, трябва да си възседнал коня, готов за бой. Защото тогава Рицарят на Ловния сокол ще обяви пред всички правата си върху наградата и ще помоли своята любима да приеме в дар сокола като най-достойна за него. „Ти го получи и миналата, и поминалата година — ще ѝ каже той. — И ако някой желае да оспори правото ти върху сокола, нека излезе да се бие с мене!“ Ето защо — продължи беловласият мъж — трябва да бъдеш там утре сутринта. Ние тримата също ще дойдем с тебе.

И след като решиха какво да правят, всички легнаха да спят.

На другата сутрин станаха още по тъмно и бързо се облякоха. Като се развидели, четиримата бяха вече край поляната. Щом пристигнаха, Рицарят на Ловния сокол обяви пред всички, че желае да получи наградата и помоли своята любима да вземе волния сокол.

— Не го докосвай! — извика Герайнт. — Тук има една девойка, която е по-красива и по-прелестна от тебе, и е от по-благороден род от твоя — затова има по-голямо право да го получи.

— Щом твърдиш, че твоята любима е най-достойната, излез да се биеш с мене!

Герайнт излезе напред и застана на единия край на поляната. Доспехите му, макар и странни на вид, груби и ръждиви от неупотреба, бяха много здрави. Двамата пришпориха конете си и се спуснаха един срещу друг. Още при първия сблъсък копията им се преломиха, получиха нови, но и те се строшиха. И тъй, колкото пъти им подаваха копия, толкова пъти ставаха те на трески. И когато се случеше Рицарят на Ловния сокол да вземе връх, графът и свитата му ликуваха и шумно изразяваха радостта си; а беловласият мъж, жена му и девойката униваха. И щом Герайнт счупеше копието си, старецът веднага му подаваше ново, а пък джуджето подменяше строшените копия на рицаря. Накрая беловласият мъж отиде при Герайнт и като му подаде едно здраво копие, каза:

— А сега, рицарю, ти давам копието, което държах в ръцете си в деня, когато бях провъзгласен за рицар. И оттогава досега никои не е сполучил да го строши, а върхът му е все тъй здрав и остър. Вземи го, защото досегашните копия не ти донесоха успех.

Герайнт с благодарност пое копието в ръцете си. Тогава и джуджето пристъпи до господаря си и му подаде ново копие.

— Ето и за теб едно копие, което не е по-лошо от това на противника ти — каза джуджето. — И не забравяй, че досега винаги си побеждавал с него и то е оставало здраво.

— Ей богу — каза Герайнт, — ако всевишният не ме срази в този миг, копието ти не ще му помогне!

И като му извика да се пази, Герайнт пришпори коня си и се понесе срещу рицаря: поразяващият, страхотно мощен удар на копието му попадна в средната, най-здрава част на щита, преломи го и острието проби бронята пред гърдите; ремъците на седлото се скъсаха и заедно с него рицарят се преметна зад коня и падна на земята. Герайнт скочи бързо от коня и както бе обзет от гняв, измъкна меча си и вихром се хвърли срещу него. Рицарят се изправи и също изтегли меча си. Продължиха да се бият, вече с мечове в ръка. Ударите, които си разменяха, бяха тъй мощни, че ризниците им се разкъсаха, а очите

им се замъглиха от пот и кръв. И когато Герайнт започваше да взема връх, беловласият мъж, жена му и девойката ликуваха; а когато рицарят вземаше връх, графът и свитата му тържествуваха. По едно време беловласият мъж видя как Герайнт се олюлява след един много болезнен удар, пристъпи бързо до него и каза:

— Спомни си, рицарю — рече му той, — обидата, която джуджето ти нанесе! Нали затова си тук, за да отмъстиш и за своята обида, и за оскърблението, нанесено на Гуенхуивар, жената на Артур!

Щом си спомни думите на джуджето, силите му се възвърнаха и той вдигна меч си и го стовари право върху главата на рицаря. Ударът бе тъй силен, че шлемът се сцеди на две, острието премина през него и се заби в черепа и на главата му зейна дълбока рана. Рицарят падна на колене, захвърли меч на земята и помоли Герайнт за милост.

— По-рано трябваше да сторя това — рече той, — ала бях твърде горд и самонадеян, за да моля за пощада. Позволи ми сега да се помоля за душата си и да получа опрощение за греховете си, защото и да се смилиш над мене, не се знае дали ще оживея.

— Ще ти подаря живота — каза Герайнт, — при условие че отидеш при Гуенхуивар, жената на Артур, и се извиниш за обидата, която джуджето нанесе на нейната придворна. А що се отнася до оскърблението, което ти и твоето джудже ми нанесохте, ти вече си получи заслуженото. И като тръгнеш оттука, не трябва да слизаш от коня, докато не пристигнеш в двора на крал Артур и не се явиш пред Гуенхуивар — нека тя сама реши как ще изкупиш вината си.

— Готов съм да изпълня волята ти — каза рицарят. — Но открий ми кой си!

— Аз съм Герайнт, син на Ербин. А сега ми кажи ти кой си!

— Казвам се Едерн, син на Нуд.

След това го качиха на коня и той потегли право за двора на крал Артур, а пред него, потънали в скръб, яздеха джуджето и жената, която обичаше повече от всичко. (Тук ще прекъснем за малко разказа за него.)

През това време младият граф, следван от своите рицари, отиде при Герайнт и го покани да му гостува в замъка.

— Не мога да приема поканата ти — каза Герайнт. — Ще остана там, където бях миналата нощ.

— Позволи ми тогава — рече графът — да се погрижа, щото нищо да не ти липсва там, където си отседнал. И баня ще наредя да приготвят, за да се отмориш и освежиш след боя.

Герайнт му благодари и заедно със стария граф Ъниул, жена му и дъщеря му се отправи към порутения замък. Като пристигнаха, видяха, че хората на младия граф са вече там. Не мина много време и всички зали на замъка бяха стъкмени и подредени; в камините гореше огън, а в конюшните имаше достатъчно слама. Скоро и банята беше готова и Герайнт влезе да се изкъпе. В това време пристигна и младият граф, придружен от четиридесет знатни рицари и още много воители и гости, пристигнали за турнира. Когато Герайнт излезе от банята, графът го покани в пиршествената зала.

— А къде е граф Ъниул? — попита той. — Къде са жена му и дъщеря му?

— Качиха се горе в стаята — отвърна дворецовият управител, — за да се облекат в дрехите, които графът нареди да им донесат.

— Кажете на девойката, че искам да е облечена с вехтата риза и наметка — като отидем в двора на крал Артур — продължи той. — Гуенхуивар ще я премени в най-хубавите дрехи, които има.

И девойката остана в старите си дрехи.

След това всички влязоха в залата, измиха си ръцете и седнаха на трапезата. Ето как се подредиха: от едната страна на Герайнт седна младият граф, а до него — граф Ъниул; от другата му страна беше девойката, а до нея — майка ѝ; по-нататък всеки зае място според сана и положението си. Започнаха да се хранят: блюдата следваха едно след друго и сякаш чет нямаха отбраните и вкусни гозби, които им поднесоха. Като се навечеряха, поведоха разговор и младият граф покани Герайнт да му гостува на следващия ден.

— Ей богу, дори и не мисля да ти гостувам! — каза Герайнт. — Още утре тръгвам заедно с девойката за двора на крал Артур. Твърде дълго, струва ми се, граф Ъниул е живял в немотия и лишения. Затова бързам да тръгна на път — искам час по-скоро да си възвърне земите и богатствата.

— Не по моя вина, рицарю — каза младият граф, — граф Ъниул загуби владенията си.

— Бог ми е свидетел — каза Герайнт, — не ще мине много време и той ще си възвърне владенията!

— Готов съм, благородни рицарю — рече той, — да се помиря с граф Ъниул. Кажете какво да сторя, та да се сложи край на враждата помежду ни: ще се вслушам в съвета ти, защото знам, че си справедлив и безпристрастен съдник.

— Ето какво ще те посъветвам — каза Герайнт. — Върни ми онова, което по право му принадлежи, всичко, което си му отнел, откак заграби графството му.

— Ще направя тъй, както искаш — рече той.

— Нека тогава — каза Герайнт — всички васали на Ъниул още сега му се поклонят и признаят върховната му власт!

Васалите начаса сториха това. И граф Ъниул получи обратно и замъка, и града, и владенията си, и всичко останало, което някога му бе отнето, до последния накит.

Тогава Ъниул каза на Герайнт.

— Рицарю — рече му той, — девойката, която обяви за своя любима в деня на турнира, е готова да изпълни волята ти. Отсега нататък ти си неин господар.

— Нищо друго не желая — отвърна той, — освен да си остане такава, каквато е сега, докато пристигнем в двора на крал Артур. Тогава ще помоля Артур и Гуенхуивар да кумуват на венчавката ни.

И още на другия ден двамата потеглиха на път за двора на крал Артур. (Тук ще прекъснем за малко разказа за Герайнт.)

А сега да се върнем там, където оставихме Артур да ловува. След като определиха кой къде да застане, ловците заеха местата си, развързаха кучетата и ги насъскаха по елена. Последно отвързаха Кавал — любимото куче на Артур. Но то остави всички хрътки след себе си и след като принуди елена да промени посоката на своя бяг, го насочи право към мястото, където бе застанал Артур. И докато останалите ловци се усетят, Артур повали елена и му отрязва главата. След това наду своя рог, за да обяви края на лова, и всички се събраха около него. Тогава Кадъриайт пристъпи до Артур и каза:

— Господарю — рече му той, — недалеч оттук видях Гуенхуивар, придружена от една-единствена прислужница.

— Предай тогава на Гилдас, син на Кау, и на всички дворцови духовници да я придружат до замъка.

Заповедта на краля бе изпълнена.

Ловците също потеглиха обратно. Докато вървяха, започнаха да се препират коя от техните любими е най-достойна да получи главата на елена: един искаше да я подари на своята любима, друг настояваше да я дадат на неговата и много скоро всички рицари и сановници се намесиха в разпрата, която стана много разгорещена. Като се прибраха в замъка, все още се караха. Артур и Гуенхуивар разбраха за какво се препират и Гуенхуивар каза:

— Чуй какво ще те посъветвам, господарю — рече тя на Артур. — Изчакай да се завърне Герайнт, син на Ербин, и тогава реши на кого ще подариш главата на елена.

И тогава тя му разправи какво се бе случило и с каква цел Герайнт бе тръгнал на път.

— Щом е тъй, на драго сърце ще се вслушам в съвета ти — каза Артур и обяви на всички решението си.

На другата сутрин Гуенхуивар нареди по всички бойници да се сложат нарочни наблюдатели, които да я предупредят веднага щом съгледат Герайнт. Малко след пладне в далечината се появиха трима души на коне: най-отпред яздеше едно много дребно човече; след него идваше някаква жена или девойка; а след нея — един грамаден рицар, който едва се държеше на седлото: главата му бе клюмнала на гърдите, доспехите му бяха насечени и целият сякаш бе смазан от някаква голяма мъка. Докато стигнат до крепостните врати, един от наблюдателите изтича при Гуенхуивар и й каза, че са се задали някакви хора с много странна външност.

— Мисля, че не ги познавам, господарке — рече й той.

— Знам кои са те — каза Гуенхуивар. — Това е рицарят, подир когото тръгна Герайнт. И ми се струва, че не по своя воля идва тука: навярно Герайнт го е настигнал и е отмъстил както трябва за обидата на девойката.

В това време при Гуенхуивар дойде и пазачът на крепостните врати.

— Господарке — каза той, — пред вратите чака един рицар и вярвай ми, никой не е виждал човек с по-ужасен вид от неговия:

доспехите му са целите насечени и толкова много кръв е изтекла по тях, че не личи какъв цвят са били.

— Каза ли ти как се казва? — попита тя.

— Да, името му е Едерн, син на Нуд, ала аз не го познавам.

И тогава Гуенхуивар отиде да го посрещне, и той влезе вътре. И щеше да ѝ стане много мъчно за него, като видя окаяния му вид, ако не го придружаваше онова безочливо джудже. Едерн застана пред нея и я поздрави най-почтително.

— Господ да те поживи — отвърна му тя.

— Нося ти поздрав, господарке — каза той, — от Герайнт, син на Ербин, най-доблестния и юначен рицар на света.

— А успя ли той да влезе в бой с тебе? — попита тя.

— Да — отвърна той, — и както виждаш, зле си изпатих. Но сам съм си виновен за това. И идвам тука по негова заповед — каза ми да те приветствувам и да те питам какво ще повелиш да сторя, за да изкупя оскърблението, което джуджето нанесе на твоята прислужница. Той самият вече ми прости, защото и без това личеше, че животът ми е в опасност — накара ме само да дойда при тебе и да изпълня волята ти, господарке.

— А къде е той сега?

— Остана там, където се срещнахме в двубой — в град Кайрдив, както сега го наричат. Там се състоя рицарски турнир, на който той пристигна без никаква свита. Придружаваха го само трима души — един престар беловлас мъж, възрастната му жена и една чудно красива девойка; и тримата бяха облечени с вехти, окъсани дрехи и по всичко личеше, че са хора сиромаси. Герайнт обяви пред всички, че девойката е неговата любима, и по този начин доби право да участва в турнира. След това заяви, че неговата любима е по-достойна от моята да получи в дар наградата — един ловен сокол. По този начин той ме предизвика на двубой. А как завърши битката за мене — сама виждаш, господарке.

— А знаеш ли, рицарю — попита тя, — кога ще се завърне Герайнт?

— Предполагам, господарке, че още утре ще бъде тука заедно с девойката.

В това време при тях дойде крал Артур и Едерн го поздрави най-почтително.

— Господ да те поживи — отвърна Артур.

Странният вид на рицаря учуди Артур и той дълго го разглежда. По едно време му се стори, че го познава, и попита:

— Ти не си ли Едерн, син на Нуд?

— Аз съм, господарю — отвърна той, — ала едва се държа на краката си: голяма беда ме сполетя и съм целият в люти рани.

И Едерн разправи на Артур патилата си.

— Като те слушам колко си изстрадал — каза Артур, — редно е Гуенхуивар да се покаже милостива към тебе.

— Ти реши, господарю, как да постъпя — рече тя, — защото, ако сбъркам, и себе си ще посрамя, и тебе.

— Благородството ни задължава — каза Артур — най-напред да се погрижим за раните на този рицар, защото животът му виси на косъм. Ако оживее, нека тогава моите съветници решат как да изкупи вината си. Ако ли пък умре, смъртта на един толкова достоен млад рицар като Едерн ще бъде твърде тежко наказание за обидата на една прислужница.

— Да бъде както казваш — съгласи се Гуенхуивар.

Тогава Артур нареди да повикат Морган Туд, неговия пръв лечител.

— Отведи Едерн, син на Нуд, със себе си — рече му той — и го настани в отделна стая. Изцери раните му и се грижи за него тъй, сякаш раненият съм аз. И освен теб и твоите помощници никой друг да не влиза в стаята му.

— На драго сърце ще изпълня волята ти, господарю — каза Морган Туд.

Тогава дворецовият управител попита:

— А девойката, която дойде с него, къде да настаним, господарю?

— Нека Гуенхуивар и нейните прислужници се погрижат за нея — отвърна той.

И управителят я заведе при жените.

На другия ден, когато Герайнт наближи замъка, един стражник го забеляза и отиде да съобщи на Гуенхуивар.

— Господарке — каза той, — мисля, че видях Герайнт да идва насам заедно с девойката. Той е на кон, но не е облечен с доспехи. А

девойката е цялата в бяло — дрехата ѝ сякаш е от ленено платно.

— Пригответе се бързо — рече тя на придворните си — и елате да посрещнем Герайнт, за да го приветствуваме с добре дошъл.

При тези думи Гуенхуивар излезе навън. Герайнт пристъпи напред и я поздрави.

— Господ да те поживи и дари с щастие — отвърна тя. — Задачата, която си постави, бе трудна, но ти я увенча с успех и се завръщаш като победител. И нека господ те награди — продължи тя — за туй, че защити честта ми и отмъсти за нанесената обида!

— Господарке — каза той, — желях само да изпълня дълга си и да накарам виновника да ти се извини. А това е девойката, с чиято помощ сполучих да накажа онзи, който те оскърби.

— Добре ни е дошла — каза Гуенхуивар. — Тя напълно заслужава да бъде сред нас!

След като влязоха вътре и слязоха от конете, Герайнт отиде при Артур и го приветствува.

— Господ да те поживи и добре дошъл! — отвърна Артур на поздрава му. — Ти постигна своята цел и спечели заслужена победа; но жалко, че Едерн, син на Нуд, е пострадал тъй зле от раните, които си му нанесъл.

— Не съм му аз виновен — каза Герайнт. — Едерн, син на Нуд, на себе си трябва да се сърди, задето от високомерие не благоволи да открие името си. Не можех да го оставя, преди да ми е казал как се казва или преди единият от нас да е повалил другия на земята.

— А къде е девойката — попита Артур, — която казват, че си обявил за своя любима?

— Гуенхуивар я заведе в покоите си — отвърна той.

След това Артур пожела да я види. И той, и свитата му, и всички в замъка я приеха много радушно. И си рекоха, че като се премени в подобаващи на красотата ѝ дрехи, ще стане най-прелестната девойка, която някога са виждали. На венчавката, която се проведе според обичаите от ония дни, сам крал Артур предаде девойката за жена на Герайнт; а Гуенхуивар ѝ подари такава великолепна сватбена премяна, че всеки, който я видя тъй нагиздена, остана прехласнат от дивната ѝ красота, обаяние и чар. Сетне седнаха на трапезата, отрупана с най-различни вкусни гозби и напитки. Сватбеният пир продължи до късна нощ сред весели песни и забавни игри. А когато решиха, че е време за

сън, всички отидоха да спят. На Герайнт и Енид постлаха в покоите на Артур и Гуенхуивар. И тази нощ бе първата, която двамата прекараха заедно. На другия ден крал Артур раздаде щедри дарове от името на Герайнт. Девојката пожела да се запознае с благородните мъже и жени от кралския двор и бързо спечели любовта им. Не мина много време и тя стана най-уважаваната и почитана девојка в цяла Британия.

И тогава Гуенхуивар каза.

— Не съм сбъркала — рече тя, — когато предложих да изчакаме завръщането на Герайнт, преди да решим на кого да дадем главата на елена. Сега всички ще се съгласите, че Енид, дъщерята на Ъниул, е най-достойна да я получи. И не вярвам някой да ѝ завиди, защото вече е спечелила любовта и приятелството на всички ви.

Всички се съгласиха с нея, Артур също, и Енид получи главата на елена. И оттогава славата ѝ растеше с всеки изминат ден, множаха се и нейните приятели и другари. А Герайнт най обичаше рицарските двубои и лютите схватки; и след като в продължение на три години спечели безчет победи, славата му се разнесе из всички краища на кралството.

Веднъж, по време на празненствата по случай Петдесетница, в Кайр Лион на Уск пристигнаха неколцина пратеници, все мъдри, разсъдливи, учени и благоречиви мъже. Те отидоха при Артур и го поздравиха най-почтително.

— Господ да ви поживи и добре дошли! — отвърна той. — Откъде идвате?

— Идем от Корнуол, господарю — рекоха му те. — При теб ни праща Ербин, син на Кустенин, твоя чичо. Носим ти привет от него, а също и благопожеланията, които като чичо и васал дължи на своя любим племенник и крал. Заръча ни още да ти кажем, че е започнал да старее, годините му тежат и вече не е тъй силен, както преди. А владетелите, чиито земи граничат с неговите, виждат това и все често нахлуват в пределите на страната и само чакат сгоден случай, за да завземат всичките му владения. Затова те моли, господарю, да проводиш при него сина му Герайнт, за да опознае родината си и да я защитава от враговете. А на него заръча да предадем, че е по-добре да посвети младостта и силите си на защитата на своята родина, вместо

да ги пропилява по рицарски турнири, които освен слава нищо друго не му носят.

— Чух ви! — каза Артур. — Вървете сега да се преоблечете и нахраните, и отпочинете от дългия път. Преди да си тръгнете, ще ви дам моя отговор.

Пратениците се оттеглиха.

Тогава Артур се умисли: никак не му се щеше да се разделя с Герайнт, защото много го обичаше, но знаеше, че ще бъде нечестно и недостойно да го задържи при себе си и да му попречи да защити владенията си, щом баща му вече няма сили за това. Гуенхуивар и нейните придворни и прислужнички също се натъжиха и нажалиха, като разбраха, че тяхната любима Енид може да ги напусне. По време на празничния пир, който продължи до късна нощ, Артур съобщи на Герайнт с каква цел са пристигнали пратениците от Корнуол.

— Ти сам реши, господарю — каза Герайнт, — как да постъпя. Готов съм да изпълня волята ти, каквато и да е тя!

— Ето какво ще те посъветвам — каза Артур. — При все че ще ми бъде много мъчно, ако си отидеш, ти трябва да се завърнеш в родината си, за да я защищаваш от нашествениците. Вземи си свита по свой избор и нека всички твои приятели и другари по оръжие заедно с родствениците ти те съпровождат до Корнуол.

— Нека господ ти се отплати за добрия съвет! — рече Герайнт. — Ще направя тъй, както ми казваш.

— За какво си говорите? — попита Гуенхуивар. — Да не би да обсъждате кой ще съпровожда Герайнт?

— Да — отвърна Артур.

— Щом е тъй — каза тя, — аз също трябва да се погрижа моята любима Енид да пътува със своя свита.

— Добре направи, че се сети — каза Артур.

След това всички легнаха да спят. На другия ден пратениците си заминаха, след като ги увериха, че Герайнт скоро ще ги последва. След още три дена и Герайнт потегли на път. И ето кои рицари тръгнаха с него: Гуалхмай, син на Гуиар, Риогонед, сина на ирландския крал, Ондяу, син на бургундския херцог, Гуилим, син на френския владетел, Хоуел, син на Емир Лъдау, Еливри Анау Кирд, Гуин, син на Трингад, Горай, син на Кустенин, Гуайр Широкоплещестия, Гаранау, син на Голитмер, Передур, син на Еврауг, Гуин Логел Гуир, един от

старейшините в двора на крал Артур, Дъвир, син на Алун Дъвед, Гурай Тълкувателя, Бедуир, син на Бедрауд, Кадури, син на Гурион, Кай, син на Кънир, Одиар Честния, дворцовия управител.

— Чух, че Едерн, син на Нуд, вече може да язди — каза Герайнт. — Бих желал и той да дойде с мене.

— Мисля, че не е редно — каза Артур — да го вземеш със себе си, дори и ако вече се чувства добре, преди да е изкупил вината си пред Гуенхуивар.

— А ако си намери поръчители, Гуенхуивар ще му разреши ли да дойде с мене?

— Ако тя е съгласна да го пусне, нека тогава го освободи и без поръчители — той вече достатъчно изстрада заради обидата, която джуджето нанесе на девойката.

— На драго сърце ще изпълня волята ти, господарю — каза Гуенхуивар. — Ще постъпя тъй, както двамата с Герайнт решите.

И тя прости на Едерн и му позволи да тръгне с Герайнт. И още много рицари тръгнаха с него, за да го изпроводят до Корнуол.

И Герайнт потегли на път, придружен от най-великолепната дружина, която някой някога бе виждал, и я поведе към река Севърн. На отсрещния бряг на реката ги очакваше сам Ербин, син на Кустенин, неговият пастрок, начело на най-знатните си благородници; там бяха и майка му заедно с нейните придворни дами, дошли да посрещнат Енид, дъщеря на Ъниул. Приеха ги много сърдечно. И не само дворцовите сановници, но и обикновените хора в цялата страна бяха щастливи и доволни, че Герайнт се завръща при тях, защото всички го обичаха и го почитаха заради голямата слава, която бе спечелил, откак ги бе напуснал. А най ги радваше това, че е решил да поеме властта в ръцете си и да защитава владенията си от нашествениците.

И всички се отправиха към замъка, където ги очакваше богатата трапеза, отрупана с най-различни отбрани гозби и питиета. В чест на Герайнт бяха поканени и всички благородници на страната, за да му се представят още нея вечер. Цял ден и до късно през нощта не секнаха веселите песни и безгрижните игри.

Рано на другата сутрин Ербин повика при себе си Герайнт и пред всички рицари, които го бяха съпроводили до Корнуол, му каза:

— Аз вече съм стар човек и годините ми тежат. Докато имах сили, сам управлявах и бранех владенията си. Ала вече не мога. А ти

си млад, в разцвета на силите си. Време е да поемеш властта в ръцете си.

— Ако питаш мене — каза Герайнт, — още е рано да се отказваш от управлението на владенията си, а и аз с неохота напуснах двора на крал Артур.

— Вече съм решил — от днес нататък ти си господар и тозчас васалите ти ще положат клетва за вярност пред тебе.

Тогава Гуалхмай каза:

— Най-добре ще е днес да изпълниш желанията на молителите, а клетва за вярност васалите нека положат утре.

Казаха на молителите да се съберат на едно място и Кадъриайт отиде при тях, за да ги пита кой какво желае и с каква молба е дошъл. След това рицарите на Артур започнаха да раздават дарове. Корнуолските благородници веднага се присъединиха към тях и също започнаха да даряват молителите. И тъй като се надпреварваха да бъдат щедри, много скоро желанията на всички бяха задоволени и нямаше човек, който да не си тръгна с това, за което бе дошъл. Този ден, както и предния, прекараха в безгрижно веселие и приятни забавления.

Рано на другата сутрин Ербин каза на Герайнт да проводи пратеници при своите васали, за да разбере кога ще им бъде угодно да положат клетва пред него и дали има някой, който да се чувства обиден или засегнат от него. Отговориха му, че с голяма радост и нетърпение очакват да сторят това. И тогава всички корнуолски благородници, които бяха вече там, положиха клетва за вярност пред Герайнт. Веселбата продължи и през този ден.

На другата сутрин рицарите на Артур го помолиха да им разреши да се завърнат при своя крал.

— Все още ми е трудно да се разделя с вас — рече той. — Останете при мене, докато и онези рицари, които още не са пристигнали, дойдат и положат клетва.

Тъй и сториха. А когато потеглиха за двора на крал Артур, Герайнт и Енид тръгнаха с тях и ги изпроводиха чак до Дънганан. На раздяла Ондяу, син на бургундския херцог, каза на Герайнт:

— Най-напред обходи пределите на своите владения и запомни докъде се простират земите ти. И ако се случи над страната да надвисне опасност, веднага ни съобщи!

— Господ да ви благодари за всичко — каза той. — Тъй и ще сторя.

И Герайнт тръгна на обиколка из владенията си, като за водачи взе хора, които добре познаваха страната. Обходи я надлъж и нашир и дори и най-отдалечените кътчета останаха в паметта му.

Като се върна, заживя както едно време в двора на крал Артур: вземаше участие във всички рицарски турнири и мереше сили с най-юначните и силни противници. Скоро и по тези места се прочу като непобедим воин, а прекрасните коне и доспехи, както и всички скъпоценности, които вземаше от победените, раздаваше на рицарите и благородниците от своята свита. Славата му нарастваше с всяка битка и не след дълго се разнесе навред из цялото кралство. Като се увери, че е постигнал целта си и вече няма ни един рицар, с когото да си заслужава да мери сили, Герайнт все по-често взе да се задържа в замъка и спокойният, безгрижен дворцов живот започна да му се нрави. С часове разговаряше с жена си, слушаше песни, веселеше се. Ала най-добре се чувствуваше в покоите при жена си и му бе тъй приятно да бъде с нея, че в скоро време ни за лов се сещаше, ни за весел пир. Тогава рицарите и благородниците от свитата му започнаха да роптаят и да му се присмиват зад гърба, че заради една жена съвсем е забравил своите другари. Всичко това стигна до ушите на Ербин и той отиде при Енид. Каза ѝ какво се говори в двора и я попита дали тя е причината за странното държане на Герайнт и дали тя го подбужда да пренебрегва своите рицари и приближени.

— Бог ми е свидетел — отвърна тя, — че нямам никаква вина! И ми става много болно, като чувам всичко това.

Енид се зачуди какво да стори: при все че знаеше, че е длъжна да предупреди Герайнт, все не се решаваше да му каже какво се говори за него. И затова много се измъчваше.

Една лятна утрин двамата бяха още в леглото, когато слънчевият светлик нахлу през многобройните прозорци на спалнята и огря брачното им ложе. Първа се събуди Енид и се загледа в Герайнт, който продължаваше да спи до нея. Завивката се бе свлякла от раменете и гърдите му и тя спря поглед върху прекрасното му, величествено тяло.

— Горко ми — продума тя, — ако заради мен тези здрави мишци и гърди загусят предишната си сила и мощ!

И като рече това, тя даде воля на сълзите си и те закапаха върху гърдите му. В този миг Герайнт се събуди, стреснат от гласа и сълзите ѝ. Като я видя да плаче, дори и през ум не му мина, че той самият е причината да е тъй нажалена. Вместо това си помисли, че е zalюбила някой друг мъж и чезне от мъка по него. При тази мисъл го обзе такъв силен гняв, че повика един от своите оръженосци и му заповяда веднага да приготви коня и доспехите му.

— А ти — обърна са той към Енид — стани, облечи се бързо и кажи да оседлаят коня ти. Но си сложи най-старите дрехи, които имаш, и се приготви за дълъг път. Кълна се в честта си — продължи той, — че не ще се върнем в замъка, докато не се убедиш, че съвсем не съм тъй безсилен, както си мислиш. И тогава ще видим дали все още ще чезнеш от любов по онзи, заради когото проливаше сълзи преди малко!

Енид стана, облече се скромно и каза:

— Не разбирам, господарю — рече му тя, — защо се гневиш и какво си намислил.

— Като му дойде времето, ще разбереш! — отвърна той.

След това Герайнт отиде при Ербин.

— Тръгвам на дълъг път, скъпи татко — рече му той, — и не знам кога ще се завърна. Затова те моля, татко, да управляваш страната, докато ме няма.

— Добре, така да бъде — каза той, — но се чудя защо заминаваш тъй внезапно. А кой друг ще тръгне с тебе, като знаеш колко е опасно да пътуваш сам из Лойгир?

— Освен жена ми никой друг не ще дойде с мене.

— Тогава нека бог те закриля, сине — каза Ербин, — защото твърде много са враговете ти в Лойгир.

След това Герайнт излезе навън и възседна своя кон, който беше покрит с тежка, внушителна на вид блестяща броня. Сетне заповяда на Енид да се качи на коня си, да тръгне пред него и като се отдалечи, постоянно да поддържа преднината си.

— И каквото и да видиш или чуеш — предупреди я той, — каквато и опасност да ме заплашва, не се обръщай назад! И докато аз сам не те заговоря, не искам ни дума да ми продумаш!

Един след друг двамата потеглиха на път. Ала местата, през които минаваха, съвсем не бяха от най-приятните и хората ги отбягваха, защото горите наоколо бяха пълни с крадци и разбойници, а

също и с диви зверове. По едно време излязоха на широкия друм и като повървяха малко, пред очите им се откри необятна гора. Тръгнаха нататък. В същия миг откъм гората се зададоха четирима въоръжени рицари. Щом ги видя, един от тях каза:

— Ето ви сгоден случай да се сдобием с два коня, че и с доспехите и жената на онзи самотен и, както изглежда, извезан рицар. Какъвто е непохватен и оклюмал, лесно ще го победим.

Енид чу думите му, но си спомни за предупреждението на Герайнт и се почуди дали да му каже, или да си мълчи. „Ей богу — каза си тя, — по-добре да загина от неговата ръка, отколкото да попадна в ръцете на онези. Ще му кажа какво си говорят, за да не го погубят, преди да ги е усетил, пък ако ще и да ме убие!“

И тя се спря, за да го изчака да се доближи.

— Чу ли, господарю — му рече тя, — какво са намислили да ти сторят онези четиримата?

Той вдигна глава и като я изгледа гневно, каза:

— А ти забрави ли, че ти заповядах да си държиш езика и да не ми продумваш! Нямам нужда от твоите нежни грижи и съвсем не ти вярвам, че искаш да ме предпазиш от гибел. Но колкото и да ти се ще да ме убият, за да се отървеш от мене, без никакъв страх ще вляза в бой с тях.

В същия миг онзи, който яздеше най-отпред, наведе копието си и се понесе срещу него. Герайнт го пресрещна смело, отклони удара от себе си и на свой ред го удари тъй силно, че и щитът, и ризницата му се пробиха, а острието се показа на цял лакът зад гърба му. Рицарят изхвъркна от седлото на разстояние колкото едно копие и падна мъртъв на земята. Като видя смъртта на своя другар, вторият рицар се нахвърли яростно срещу него. Герайнт го срази още с първия дар и го повали мъртъв на земята. Тогава и третият се хвърли към него, ала и той падна сразен от копието на Герайнт. Същата участ сполетя и четвъртия. И всичко това стана пред очите на злощастната и наскърбена Енид.

Герайнт слезе от коня, свали доспехите на убитите рицари и ги положи на техните седла, след което върза поводите на конете един за друг. Сетне възседна своя кон и каза:

— Вземи тези четири коня и тръгни пред мене — ще пътуваме тъй, както ти обясних одеве. И не си отваряй устата, докато аз сам не

те заговоря! И ако и този път нарушиш моята заповед, ей богу, зле ще си изпатиш!

— Ще се постарая, господарю — рече тя, — да изпълня волята ти.

След това тръгнаха през гората и като я прекосиха, пред очите им се откри просторна равнина, насред която имаше гъста, едва проходима дъбрава. Оттам се показаха трима рицари и се насочиха към тях. Видяха, че и рицарите, и конете им са целите покрити с яка, стигаща до земята броня. Още щом ги съгледа, Енид застана нащрек, а като наближиха, дочу следните думи: „Случихме добра плячка — говореха си те. — Без много-много да се мъчим, ще се сдобием с четири коня и доспехи за четирима воители. А онзи рицар, както е оклюмал, съвсем не ще ни затрудни. Тогава и девойката ще бъде в ръцете ни.“

„Прави са — помисли си Енид. — Моят мъж е изморен след битката с четиримата рицари. Ще го предупредя, пък каквото ще да става!“ И тя се спря и изчака Герайнт да се доближи до нея.

— Господарю — рече му тя, — чу ли какво си приказват онези рицари?

— Какво е то? — попита той.

— Чух ги да си говорят, че са случили лесна плячка.

— Ей богу — каза той, — думите на рицарите не са ми толкова противни, колкото това, че не си държиш езика и не се покоряват на заповедите ми!

— Господарю — каза тя, — престъпих волята ти, защото се страхувах да не те изненадат.

— А сега млъкни и повече не бери грижа за мене!

В този миг единият от рицарите наведе копието си и се впусна към него, като се надяваше да го повали още с първия удар. Но Герайнт с лекота отби удара му и на свой ред връхлетя върху него с насочено срещу гърдите му копие. Нападението му бе тъй устремно, че острието прониза бронята на рицаря и излезе откъм гърба му и той излетя от седлото и тупна на земята на разстояние едно копие и лакът отгоре зад коня си. Останалите двама рицари един след друг влязоха в бой с него, ала и тяхната участ не се отличаваше от тази на първия. През това време Енид наблюдаваше битката с нескрито вълнение — от една страна, се страхуваше, че Герайнт може да бъде ранен в схватката с

рицарите, а от друга, се радваше, като го гледаше как поваля противниците си.

Герайнт скочи на земята, сложи доспехите на тримата рицари върху седлата, стегна ги здраво, а трите коня привърза към останалите четири. След това възседна коня си и заповяда на жена си да потегли напред заедно със седемте коня.

— Питам се дали има смисъл да ги напомням — рече ѝ той, — че не желая да разговарям с мене, щом не се покоряваш на заповедите ми.

— Ще се опитам, господарю, да изпълня волята ти — каза тя. — Но ми е трудно да мълча, когато слушам какви грозни закани отправят към тебе, господарю, злодеите и разбойниците, които срещаме по тези безлюдни места!

— Ти за мене не бери грижа! — каза той. — Но за бога, отсега нататък си дръж езика зад зъбите!

— Да бъде, както искаш, господарю!

И тя поведе конете след себе си и продължи да язди все пред него. Като прекосиха дъбравата, поеха през красивото, осеяно с високи хълмове равно поле. Вървяха тъй, докато в далечината съгледаха една необятна гора, която сякаш нямаше край — докъдето поглед стига, все гора беше. Като наближиха, видяха, че откъм гората се задават петима едри, невероятно силни и свирепи на вид рицари, на грамадни, яки и неударжими бойни коне с мощни гърди и широки ноздри; и ездачите, и конете бяха целите покрити с тежка броня.

Рицарите бяха вече близо до Енид и тя успя да чуе какво си приказват. „Вижте каква лесна плячка случихме — казаха те. — Без да се силим и мъчим, ще се сдобием с всички тези коне и доспехи, че и жената ще бъде наша. А що се отнася до онзи самотен, оклюмал рицар, който ходи като заваян и едва се тътри, с лекота ще го надвием!“

Сърцето на Енид се сви от страх, като ги чу какво си приказват, ала не знаеше какво да стори. Накрая се реши да предупреди Герайнт и обърна коня си назад.

— Господарю — каза му тя, — ако знаеше какво си говорят онези рицари, едва ли щеше да си яздиш тъй безгрижно!

Герайнт се изсмя злъчно, ядовито и подигравателно и каза:

— Виждам — рече ѝ той, — че моите заповеди нищо не значат за тебе. Ала много скоро ще се разкайваш за непокорството си!

Едва изрече това и рицарите връхлетяха върху него. Герайнт се хвърли смело в боя и срази и петимата рицари. След това качи доспехите им на седлата, върза петте коня за останалите седем и ги предаде на Енид.

— Не знам дали има смисъл — рече ѝ той — да ти напомням заповедите си; но за последен път те предупреждавам да не отиваш против волята ми!

Енид потегли към гората, като внимаваше да язди все пред него. Като я гледаше как се мъчи с всичките тези коне, Герайнт щеше навярно да се смили над нея, ако не беше толкова разгневен. И те продължиха тъй, един след друг, и навлязоха дълбоко в гората; но тя се оказа далеч по-обширна, отколкото очакваха, и когато започна да се смрачава, краят ѝ още не се виждаше.

— Безполезно е да вървим нататък тази нощ — каза Герайнт.

— Ти реши, господарю, какво да правим — рече тя.

— Най-добре ще е — каза той — да се отбием от пътя и да пренощуваме в гората, а утре, като съмне, ще продължим нататък.

— Тъй да бъде, господарю — каза Енид.

Така и сториха. Герайнт скочи на земята, помогна ѝ да слезе от коня, и каза:

— Лягам да спя, защото очите ми се затварят от умора. А ти пази конете и внимавай да не заспиш!

— Добре, господарю — каза тя.

И той заспа, както си беше облечен с доспехите. Късата лятна нощ бързо мина и се зазори. Като се развидели, Енид погледна да види дали Герайнт спи и в този миг той отвори очи.

— Тъкмо се канех да те събудя, господарю — рече му тя.

Той нищо не отговори, защото се ядоса, че пак е проговорила без разрешение. След това стана и каза:

— Вземи конете, тръгни напред и продължавай да яздиш тъй, както вчера.

След няколко часа най-сетне излязоха от гората и поеха през едно широко и равно поле. От едната страна на пътя се стелеха ливади и много мъже бяха излезли да ги косят. След време стигнаха до една река и като напоиха конете, потеглиха нагоре по високия хълм, който се издигаше досами реката. Подир малко срещнаха един строен младеж, нарамил някакъв вързоп, в който не личеше какво има, и с

неголяма синя стомна в ръка; гърлото на стомната бе захлупено с чаша. Младежът поздрави Герайнт.

— Господ да те поживи, момко — отвърна той. — Откъде идваш?

— Ида от града, който се намира недалеч оттука. А ще се разсърдиш ли, господарю, ако и аз те попитам откъде идваш?

— Че защо да се сърдя — рече той. — Ей от онази гора идвам.

— Нима си успял днес да я прекосиш цялата?

— Не, миналата нощ преспах в гората.

— Предполагам — каза младежът, — че си доста изморен след нощта, прекарана на открито, и сега си гладен и жаден.

— Бога ми, така е! — каза Герайнт.

— Ако искаш, господарю, веднага мога да ти сложа да хапнеш.

— А с какво ще ме нахраниш? — попита той.

— Нося храна на онези косачи, тъй че имам само хляб, месо и вино. Ако ти харесва, господарю, седни да се нахраниш, а пък те ще почакаат.

— Благодаря ти, момко, с удоволствие ще похапна — каза той.

Герайнт скочи на земята, а младежът помогна на Енид да слезе от коня. След това се измиха и седнаха да обядват. Младежът нарязва хляба, сипа им вино и продължи да им прислужва. Като се нахраниха, младежът се изправи и каза:

— Господарю, разреши ми сега да отида да занеса храна за косачите.

— Върви първо в града — каза Герайнт — и ми наеми стая в най-добрата странноприемница, която знаеш, и с най-голямата конюшня. А сега — продължи той — си избери най-хубавия кон и го вземи за себе си заедно с доспехите върху седлото му, като отплата за вкусния и добре поднесен обяд.

— Господ да ти благодари за щедростта, господарю — каза младежът. — Не съм сторил кой знае какво, но ще се постарая да заслужи възнаграждението, което ми даваш.

И той отиде в града и му нае стая в най-добрата и най-удобна странноприемница в този град. След това поведе натоварения с доспехи кон към замъка на местния владетел. Сетне се яви пред графа и му разправи за срещата си с Герайнт.

— И сега, господарю — каза той, — отивам при него, за да го заведа до странноприемницата.

— Върви, друже — каза графът, — и му предай, че много ще се радвам, ако се съгласи да отседне при мене.

Младежът се върна при Герайнт и му каза, че графът му предлага гостоприемството си и ще се радва да го посрещне в своя замък. Но Герайнт предпочете да се настани в странноприемницата. Стаята се оказа много удобна, с меки постели и завивки, а конюшната бе тъй просторна, че имаше място за всички коне. Младежът се погрижи и зоб да им сипят в изобилие.

Като свалиха от себе си пътните дрехи, Герайнт каза на Енид:

— Върви се настани в онзи ъгъл на стаята — рече ѝ той — и повече насам не идвай! Ако имаш нужда от нещо, повикай стопанката.

— Тъй и ще сторя, господарю — каза тя.

В това време в стаята влезе стопанинът на къщата и го поздрави най-почтително.

— Искаш ли нещо за обяд, благородни рицарю? — попита той.

— Нахраних се вече — отвърна Герайнт.

Тогава младежът попита:

— А нещо за пиене желаш ли, господарю, преди да отида при графа?

— Да, с удоволствие бих си пийнал — отвърна Герайнт.

Младежът веднага излезе да им купи вино. След като си пийнаха, Герайнт каза:

— А сега ще си легна, защото много ми се доспа.

— Тъкмо ще ида да видя графа, докато си почиваш — каза младежът.

— Върви — рече той, — но сетне пак се върни при мене!

След това Герайнт и Енид легнаха да спят.

А младежът отиде в замъка и се представи на графа. Графът го попита в коя странноприемница е отседнал Герайнт. След като му обясни, младежът каза:

— Време е вече да се връщам при него, за да му прислужвам.

— Поздрави го от мен — каза графът — и му предай, че скоро ще го посетя.

— Добре, господарю — каза той.

Младежът се върна в странноприемницата тъкмо когато ставаха от сън. След това излязоха да се поразходят из града, а като стана време за вечеря, се прибраха и седнаха на трапезата. Прислужваше им младежът. Герайнт попита стопанина дали в хана има гости, които биха желали да се повеселят с него.

— Да, има — отвърна той.

— Покани ги тогава на трапезата, за да се нахранят и напият до насита. Аз ще платя за всичко, ала искам да ни донесеш най-хубавото ядене и пиене, което може да се купи в този град!

Стопанинът доведе най-знатните си гости и Герайнт им даде богато угощение. В разгара на пиршеството пристигна и самият граф начело на дружина от дванадесет рицари. Герайнт стана да го посрещне и го поздрави най-любезно. Графът също го приветствува и всички се настаниха на трапезата, като всеки зае мястото, което прилягаше на сана му. Графът подхвана разговор с Герайнт и го попита накъде се е запътил.

— Нямам определена цел — отвърна той. — Бродя по пътищата и търся приключения.

В този миг графът забеляза Енид и я загледа в прехлас. Помисли си, че никога в живота си не е виждал по-красива и по-прелестна жена от нея и хубостта ѝ тъй го плени, че изведнъж пламна от любов по нея. И той се обърна към Герайнт и попита:

— Ще ми позволиш ли, рицарю, да отида при онази жена, за да поприказвам с нея? Струва ми се, че не ѝ обръщаш никакво внимание.

— Върви, щом искаш — съгласи се той с готовност.

И той пристъпи до Енид и ѝ каза:

— Не ще да ти е много приятно, красавице — рече ѝ той, — да биеш път с онзи рицар.

— Не може да ми бъде неприятно — отвърна тя, — щом пътувам с мъжа си.

— Но ти нямаш ни слуги, ни слугини, които да се грижат за тебе — каза той.

— Че какво от това — отвърна тя. — И без слуги и слугини ми е приятно да следвам мъжа си по неговия път.

— Чуй какво ще ти предложи, красавице — рече той. — Остани при мене и цялото ми графство ще бъде в твоя власт!

— Бог ми е свидетел — рече тя, — че никога не ще го напусна! Нему съм се врекла първо и за нищо на света не ще престъпя клетвата си за вярност!

— Грещиш, като ми отказваш — рече той. — Лесно мога да го убия и тогава ще те взема и ще те държа при себе си колкото ми е угодно, а като ми омръзнеш, ще те натиря. Но ако сама и по своя воля дойдеш при мене, кълна се, че ще те обичам и почитам до края на живота си!

Енид се размисли над думите му и накрая реши да си даде вид, че е склонна да изпълни желанието му.

— Ето какво измислих, графе — каза тя. — За да не ме винят сетне, че съм най-долна изневерница, ела утре и насила ме отведи със себе си — все едно че нищо не знам.

— Тъй да бъде — съгласи се той.

При тези думи той стана, взе си сбогом и се върна в замъка заедно със своите рицари.

Енид реши да не казва засега на Герайнт какво са си говорили с графа, защото се страхуваше да не го разсърди и разгневи. Като стана време за сън, всички легнаха да спят. Енид също си легна, но сънят ѝ бе твърде кратък. Малко преди полунощ тя стана и стъкми доспехите на Герайнт тъй, че веднага да може да ги облече. След това пристъпи плахо и със свито от страх сърце до леглото му, и с много тих и нежен глас му каза:

— Събуди се, господарю, и бързо се облечи! Чуй за какво си приказвахме с графа и какво поиска той от мене.

И дума по дума му разправи разговора си с графа. И въпреки че го беше яд на нея, думите ѝ го стреснаха и той започна да се облича. Енид запали свещ, за да му е светло, но той ѝ каза да остави свещта и да отиде да повика стопанина на къщата. И когато тя се върна с ханджията, Герайнт го попита:

— Знаеш ли колко ти дължа, стопанино?

— Не е много, доблестни рицарю — отвърна той.

— Вземи тогава единадесетте коня заедно с доспехите срещу това, което ти дължа.

— Господ да ти благодари за щедростта, господарю — каза той, — но разходите ми по тебе ще се покроят и от една-единствена ризница дори!

— Че какво от това — тъкмо ще се замогнеш! — каза Герайнт. — А сега искам — добави той — да ми помогнеш да изляза от града.

— На драго сърце ще сторя това — кажи ми само накъде си решил да поемеш.

— Все ми е едно — стига да не е натам, откъдето дойдох.

Ханджията тръгна с тях и не ги остави, докато не ги изведе от града. Тогава Герайнт нареди на жена си да избърза напред и да продължи да язди все пред него. И тя изпълни волята му.

А ханджията, след като се раздели с тях, се върна у дома си. Но едва бе успял да прекрачи прага и отвън се чу някаква страхотна шумотевица, която идваше все по-близо и по-близо. Погледна навън да види какво става и с изненада забеляза, че пред къщата са спрели осемдесетина напълно въоръжени рицари, во главе със самия граф.

— Къде е рицарят, който бе отседнал тука? — попита графът.

— Та той отдавна си замина и навярно доста се е отдалечил от града.

— А защо, негоднико, си го пуснал да си ходи, без да ме питаш? — извика графът.

— Господарю — отвърна той, — ти не ми каза да не го пускам — ако ми беше казал, нямаше да му позволя да си отиде.

— А знаеш ли накъде се е запътил?

— Това не зная — отвърна той, — но го видях, че пое по главния път.

Рицарите обърнаха конете си и се понесоха нататък. Не след дълго попаднаха на следите им и като се водеха по тях, излязоха на главния път.

На разсъмване Енид се обърна назад и видя един огромен гъст облак, който все повече приближаваше към тях. Мина ѝ през ум, че графът и дружината му са тръгнали да ги преследват и много се разтревожи. А когато из облака изникна един рицар, си каза: „Ей богу, ще предупредя мъжа си, пък ако ще и да ме убие! По-добре да загина от ръката му, отколкото да го изненадат и да го погубят пред очите ми!“

— Господарю — извика му тя, — нима не виждаш онзи рицар, който връхлита върху тебе, и останалите, дето идват след него?

— Всичко виждам — отвърна той. — Но няма ли най-сетне да се научиш да си затваряш устата и да не ми говориш, щом съм ти

забранил? Няма нужда от твоите предупреждения, тъй че си дръж езика зад зъбите!

При тези думи Герайнт се хвърли към рицаря и още с първия удар го събори на земята под копитата на своя кон. След това един след друг насреща му излязоха и останалите осемдесетина рицари, но и те до един бяха повалени на земята. Последен остана графът. Накрая и той тръгна срещу него. Строши едно копие, после второ и едва тогава Герайнт налетя върху него и с един-единствен удар на копието си преломи щита му, проби и ризницата му и графът изхвъркна от седлото и падна в несвяст на земята. Герайнт се приближи до него — конският тропот го стресна и той дойде на себе си.

— Милост, господарю! — извика той.

И Герайнт му пощади живота.

След това графът и рицарите му потеглиха обратно, но сега едва се тътреха, защото между тях нямаше ни един, който да не бе пострадал тежко от мощния, съкрушителен удар на Герайнт или от падането на твърдата като камък земя.

А Герайнт продължи нататък заедно с Енид, която, също като по-рано яздеше пред него. След време стигнаха до най-красивата долина, която човек е виждал. През долината течеше широка река, над която имаше мост. Пътят минаваше през моста на отвъдния бряг, където се издигаха крепостните стени на един много красив град. И когато Герайнт се канеше да тръгне към моста, от дъбравата край пътя излезе един рицар на грамаден, много силен кон-раванлия.

— Откъде идваш, рицарю? — попита го Герайнт.

— Идвам от долината, дете е пред тебе — отвърна той.

— А би ли ми казал, кой е владетелят на красивата долина и на онзи укрепен град?

— Ще ти кажа — отвърна той. — Викат му Малкия крал.

— Решил съм — каза Герайнт — да мина по моста и да продължа нататък по пътя, който води към града.

— Не те съветвам — каза рицарят — да навлизаш в неговите владения, освен ако си намислил да се срещнеш в двубой с него. Защото той е известен с това, че предизвиква на двубой всеки рицар, който дръзне да пристъпи пределите на кралството му.

— Ей богу — каза Герайнт, — тъкмо затова ще си продължа по пътя!

— Уверявам те — каза рицарят, — че ако сториш това, те очаква най-позорно и унижително поражение.

Но Герайнт не се отказа от намерението си и смело и решително продължи по избрания път. И след като премина на отсрещния бряг, вместо към града пое по пътя, който водеше към билото на високите, чудно красиви хълмове, откъдето се виждаше като на длан цялата долина. Но не мина много време и Герайнт забеляза, че след него препуска един рицар на много силен, бързоног боен жребец, с широки копита и мощни гърди. А рицарят бе съвсем дребен на ръст, най-дребният, когото някога бе виждал; но и той, и конят му бяха целите покрити с броня. И когато настигна Герайнт, той каза:

— Я ми кажи, рицарю, да ме обидиш ли искаш, или си прекалено дързък, че не зачиташ правата ми и нарушаваш порядките, които съм наложил?

— Нито едното, нито другото — отвърна Герайнт. — Просто не знаех, че е забранено да се минава по този път.

— Щом е тъй — каза той, — ела с мен в моя замък и ми се извини както подобава.

— Ей богу, това няма да стане! — каза Герайнт. — И в замъка на господаря си да ме викаш, пак няма да дойда с тебе, освен ако сам крал Артур не ти е господар!

— Кълна се в десницата на Артур — каза той, — че ще ми платиш за тази обида!

И без повече да се бавят двамата се хвърлиха един срещу друг и започнаха да се бият. Ударите, които си разменяха, бяха тъй силни и тежки, че много скоро щитовете им се нагънаха и загубиха блясъка си. На Герайнт не му бе никак лесно да се сражава с такъв противник — не само че бе изключително дребен и трудно го улучваше, но и ударите, които нанасяше, бяха твърде мощни. Доста време мина, откак започна боят и краката на конете вече се подгъваха от умора, когато най-сетне Герайнт сполучи да събори противника си на земята. След това се приготвиха за пеши бой с мечове в ръка и продължиха да си разменят мълниеносно бързи, болезнено тежки и съкрушително мощни удари, които разсякоха шлемовете им, пробиха металните подшлемници и намачкаха броните им. Скоро лицата им се обляха в пот и кръв и очите им започнаха да се замъгляват. Накрая Герайнт събра всичката си сила и ярост и като извика на помощ неукротимата

си смелост и решителност, вдигна меча си и го стовари право върху главата на малкия рицар. Ударът му бе тъй поразяващо точен, светкавично бърз и съкрушително тежък, че шлемът и металният подшлемник се преломиха и на главата му зейна дълбока рана. Мечът изхвъркна от ръката му и падна чак на края на поляната. Тогава Малкия крал го замоли в името на бога да се смили над него и да не го погубва.

— Ще ти подаря живота — каза Герайнт, — при все че се държа грубо и непочтително с мене, но при условие че станеш мой съюзник и никога вече не се опълчваш срещу мене; и ако чуеш някога, че ме заплашва опасност, да ми се притечеш на помощ.

— Готов съм да изпълня волята ти, господарю — каза той и се закле най-тържествено. — А сега, господарю — добави той, — ела с мен в моя замък, за да отпочинеш и възстановиш силите си.

— Нямам нужда от почивка — отвърна Герайнт.

Тогава Малкия крал погледна към Енид, която чакаше отстрани, и му стана много мъчно, че една благородна и достойна жена като нея е принудена да понася толкова много несгоди. Затова отново се обърна към Герайнт и каза:

— Не постъпваш правилно, господарю, като се лишаваш от почивка. След този тежък бой, ако изпаднеш в беда, не ще можеш да се справиш.

Ала Герайнт бе твърдо решил да продължи по пътя си и при все че се олюляваше от умора и раните му кървяха, възседна коня си и заповяда на Енид да тръгне пред него.

В далечината свиждаше една гора и те се отправиха нататък. Денят беше много горещ и доспехите лепнеха по тялото му от пот и кръв. Когато стигнаха до гората, той се спря под едно дърво, за да се скрие от знойното слънце, и раните, които дотогава не бе усещал, изведнъж го заболяха. Енид също се спря, но под друго дърво. В същия миг прозвучаха ловджийски рогове и възвесиха идването на кралската дружина рицари. Герайнт се зачуди накъде да поеме, за да избегне срещата с тях, но не щеш ли — един от слугите на дворецовия управител го съгледа и веднага изтича при господаря си и му разправи на какъв рицар е попаднал в гората. Тогава Кай заповяда да му оседлят коня и като грабна щита и копието си, отиде там, където бе застанал Герайнт.

— Какво правиш тук, рицарю? — попита той.

— Стоя си на хладина под дървото и се крия от горещото знойно слънце.

— Кой си ти и накъде си тръгнал?

— Обикалям пътищата и търся приключения.

— А сега — каза Кай — ела с мен, за да се представиш на крал Артур, който се е спрял наблизко в гората.

— Ей богу, това няма да стане! — каза Герайнт.

— Щом не щеш с добро — извика Кай, — насила ще те накарам да дойдеш!

Герайнт веднага го позна, но Кай не можа да го познае. И Кай се хвърли към него с всичкия устрем, на който бе способен. Герайнт много се ядоса и го удари под брадата с тъпия край на копието си и го повали на земята. Но повече нищо не му стори.

Треперейки от страх, Кай се изправи, метна се на коня и се върна в шатрата си. След малко отиде при Гуалхмай и каза:

— Чуй какво научих — рече му той. — Един от моите слуги ми каза, че в гората се е появил някакъв ранен рицар, облечен с вехти, очукани доспехи. Мисля, че няма да сбъркаш, ако отидеш да видиш дали това е вярно.

— Добре, ще отида — съгласи се Гуалхмай.

— Тогава си вземи коня — каза Кай — и си облечи ризницата — чух, че не посрещал много любезно хората, които отиват при него.

Гуалхмай си взе копието и щита, качи се на коня и отиде там, където бе застанал Герайнт.

— Накъде си се запътил, рицарю — попита той.

— Накъдето ми е угодно, натам поемам — отвърна той — и търся приключения по друмищата.

— Ще ми кажеш ли кой си, или предпочиташ да дойдеш да се представиш на Артур, който е отседнал съвсем наблизко?

— Нито ще ти кажа кой съм, нито ще дойда при Артур — отвърна той.

Герайнт веднага го позна, но Гуалхмай не знаеше с кого говори.

— Не ще допусна да ми се подиграват — каза Гуалхмай, — че съм си заминал, без да узная как се казваш!

При тези думи той връхлетя върху него и още при първия сблъсък копието му срещна щита на Герайнт и стана на трески, и

двамата се озоваха тъй близо един до друг, че главите на конете им се допираха. Едва сега Гуалхмай се вгледа в него и го позна.

— Ти ли си това, Герайнт? — попита той.

— Не съм Герайнт, припознал си се — отвърна той.

— Ей богу, не може да не си Герайнт! Съжалявам, че те нападнах така глупаво — рече той.

След това се огледа и като забеляза Енид, поздрави я най-любезно.

— Герайнт — каза той, — ела, за бога, да се представиш на Артур! Той е твой господар и братовчед!

— Не мога, друже — рече той. — В такъв вид пред никого не бих се явил!

В този миг пристигна един от оръженосците на Гуалхмай, за да го пита нещо. Гуалхмай го изпрати при Артур, за да му съобщи, че Герайнт е в гората, че е ранен и не желае да отиде при него, защото се намира в много окаяно състояние. След това сниши гласа си, тъй че Герайнт да не го чуе, и добави: „И помоли Артур да премести шатрата си по-близо до пътя, защото Герайнт не ще иде при него по своя воля, а да го принудим не ще е никак лесно.“

Оръженосецът отиде при Артур и му предаде думите на Гуалхмай. И той разположи шатрата си покрай пътя. Като видя това, Енид много се зарадва, а Гуалхмай успя да придума Герайнт да тръгне по пътя и го заведе там, където се бе разположил крал Артур.

— Привет, господарю! — поздрави го Герайнт.

— Господ да те поживи, рицарю — отвърна Артур. — Но кой си ти?

— Това е Герайнт, господарю — рече му Гуалхмай, — същият, който отказа да се яви пред тебе и да ти се представи.

— И не е постъпил никак разумно — каза Артур.

В това време Енид пристъпи към него и го приветствува.

— Господ да те поживи — отвърна Артур. — Но нека някой ти помогне да слезеш от коня!

Един от оръженосците я свали на земята.

— За бога, Енид — продължи той, — накъде сте се запътили?

— Нямам представа, господарю — отвърна тя. — Знам само, че накъдето поеме той, натам трябва да вървя и аз.

— Господарю — обади се Герайнт, — позволи ми сега да продължа по пътя си.

— И докъде ще стигнеш? — попита Артур. — Ако сега потеглиш на път, най-много да намериш смъртта си!

— Колко го молих да остане — каза Гуалхмай, — но не ще и да чуе за това!

— Но мен ще ме чуе! — каза Артур. — Не ще му позволя да тръгне, докато не излекува раните си.

— Ще ти бъда много благодарен, господарю — настоя Герайнт, — ако ми разрешиш да си отида.

— Ей богу, това няма да стане! — отвърна той.

След това извика една прислужница и ѝ заповяда да заведе Енид в шатрата на Гуенхуивар. Гуенхуивар и придворните ѝ я посрещнаха много радушно. Веднага ѝ съблякоха пътните дрехи и я премениха в нови.

През това време Артур повика Кадъриайт и му заръча да вдигне отделна шатра за Герайнт и лечителите и да се погрижи нищо да не им липсва. Кадъриайт веднага изпълни заръката му и прати да повикат Морган Туд и учениците му при Герайнт.

Близо месец крал Артур и рицарите му се грижеха за Герайнт, докато стъпи на крака. И, когато раните му се затвориха, той отиде при Артур и го помоли да му разреши да потегли на път.

— Не знам дали си напълно оздравял — отвърна Артур.

— Кълна се, че съм напълно здрав, господарю — каза Герайнт.

— Излишно е да ме уверяваш — по този въпрос единствено на твоите лечители ще хвана вяра.

И той повика лечителите и ги попита дали това е вярно.

— Да, здрав е вече — отвърна Морган Туд.

На другата сутрин Артур му разреши да пътува и още същия ден се завърна в своя замък.

Герайнт нареди на Енид да мине отпред и също като по-рано да продължи да язди все пред него. И тя пое нагоре по широкия друм. По това време, някъде съвсем наблизо, се разнесе сърцераздирателен писък.

— Стой тук и ме чакай — каза той. — Отивам да видя кой пици така.

И той влезе в гората и недалеч от пътя откри една малка поляна. На поляната се виждаха два коня — единият с мъжко седло, другият с женско седло на гърба; а до тях — трупът на един рицар в доспехи. Една млада жена, облечена в дрехи за езда, се бе надвиснала над него и ридаеше.

— За бога, сестро, какво се е случило? — попита Герайнт.

— Пътувахме си двамата с моя мъж и изведнъж, както си вървахме, ни нападнаха трима великани и без никаква причина убиха мъжа ми.

— А в каква посока заминаха? — попита той.

— Тръгнаха нагоре по пътя — отвърна тя.

Герайнт се върна при Енид и ѝ каза:

— Върви на поляната при онази жена — ако ми е писано да се завърна жив, там ще те намеря.

Стана ѝ мъчно, като чу каква е волята му, ала все пак отиде при жената, която продължаваше да плаче. Но в сърцето ѝ се загнезди съмнението, че повече не ще го види жив.

А Герайнт потегли след великаните и скоро ги застигна. На ръст всеки един от тях бе по-едър и от трима мъже, а на раменете си носеха по един тежък кривак. Герайнт връхлетя върху първия и го прободде с копие то си, измъкна го бързо и го заби в гърдите на втория. Но третият успя да се извърне и стовари кривака си върху него. Щитът му се преломи и ударът попадна върху рамото му, тъй че всичките му рани се отвориха и започнаха да кървят. Тогава Герайнт измъкна меч си, хвърли се към него и с един-единствен, страхотно силен поразяващ удар го съсече до самото рамо, и великанът се просна мъртъв на земята. Остави труповете им да лежат на пътя и се върна при Енид. Като стигна до поляната, Герайнт се килна от седлото и се свлече полумъртъв на земята. Енид издаде ужасен, пронизителен писък, затича се към него и наведе глава над безжизненото му тяло.

Случи се така, че в същото време по пътя минаваше граф Лимурис с дружина рицари. Той веднага се отзова на нейния вик и излезе на поляната.

— Какво ти се е случило, добра жено? — обърна се той към Енид.

— Голяма злочестина ме сполетя, рицарю — каза тя. — Загина единственият мъж, когото съм обичала и когото някога ще обичам.

— А твоята мъка каква е? — попита той другата.

— И моят мъж беше убит — отвърна му тя.

— А как стана това? — попита графът.

— Трима великани погубиха мъжа, когото обичам повече от всичко; а другият рицар отиде след тях и щом се върна, падна на земята — кръвта му още не е спряла да тече. Но навярно е успял да убие някой от тях, ако не и всички.

Графът заповяда да погребат убития рицар, но като отиде при Герайнт, му се стори, че още не е издъхнал, и се разпореди да го положат в неговия щит и да го отнесат в замъка на носилка, за да видят дали ще живее или не.

Двете жени също тръгнаха с тях. Като пристигнаха в замъка, поставиха носилката с Герайнт върху една маса и отидоха да се преоблекат. Графът посъветва Енид също да смени пътните си дрехи с по-удобни.

— Ей богу, никак не ми е до преобличане — рече му тя.

— Не бива, сестро, да скърбиш толкова много — каза той.

— Такъв съвет лесно се дава, но трудно се изпълнява — отвърна тя.

— Кълна се, че ще направя всичко възможно, за да бъдеш щастлива, каквато и да е съдбата на твоя мъж. Владенията ми са обширни и богати и ако се ожениш за мен, ще станат и твои и до края на живота си ще бъдеш щастлива и честита.

— Бог ми е свидетел — каза тя, — че докато съм жива, никога не ще бъда щастлива!

— Ела сега да се нахраним — каза той.

— Не ми се яде — рече тя.

— Ей богу, ще те накарам да ядеш! — извика той и като я замъкна на трапезата, ѝ заповяда да се нахрани.

— Кълна се в бога — рече тя, — че нищо не ще хапна, докато онзи, който лежи на носилката, не започне да се храни!

— Напразно се кълнеш — каза графът, — защото той е почти мъртъв.

— При все това на думата си ще удържа!

След това ѝ предложи чаша вино.

— Изпий тази чаша — рече той — и ще ти дойдат други мисли в главата.

— Докато мъжът ми не е в състояние да пие, и аз няма да пия!

— Виждам, че е излишно да любезнича с тебе! — каза той и я зашлеви през лицето.

Енид изпищя пронизително и зариде още по-сърцераздирателно отпреди, като си казваше, че ако Герайнт беше жив, никой нямаше да смее да я удря и обижда. Письците ѝ отекнаха в целия замък, стигнаха и до Герайнт и той се свести. Като се изправи, видя, че мечът му е до щита, грабна го, изтича до графа и му нанесе такъв страхотен и яростен удар по главата, че острието го разсече на две и се заби в масата. Тогава всички, които бяха на трапезата, скочиха от местата си и избягаха навън. Уплаши ги не толкова живият рицар, колкото това, че мъртвецът се бе вдигнал, за да ги погуби.

След това Герайнт спря поглед върху Енид и сърцето му се изпълни с жал към нея, като видя колко е посърнала и повехнала; и в този миг разбра, че е невинна.

— Знаеш ли къде са конете ни, жено? — попита той.

— Видях къде откараха твоя кон — каза тя, — но моя не знам къде е. Твоят кон е в ей онази конюшня.

Герайнт отиде в конюшнията, изведе коня си и го възседна. След това вдигна Енид от земята, сложи я на седлото пред себе си и излезе от замъка. Пътят, по който поеха, бе ограден от двете страни с високи, гъсти като стена храсти. Вървяха тъй известно време и когато денят вече преваляше, забелязаха, че към тях се носи гора от пики. Скоро чуха и шум на конски копита и дрънкане на оръжие.

— Тръгнаха да ни преследват — каза той. — Ще те скрия зад тези храсти.

Прехвърли я оттатък и в същия миг един рицар наведе пиката си и препусна срещу него.

— Незнайни рицарю — извика Енид, — няма да се покриеш със слава, ако погубиш един полумъртъв човек?

— За бога — каза той, — да не би това да е Герайнт?

— Да, аз съм. А ти кой си?

— Аз съм Малкия крал — отвърна той. — Чух, че си изпаднал в беда и идвам да ти помогна. Ако се бе вслушал в съвета ми, нямаше да те сполетят всички тези беди!

— Какво да се прави — каза Герайнт, — такава е била божията воля. Добрият съвет — добави той — всекиму е нужен.

— Чуй сега какво ще те посъветвам — каза Малкия крал. — Ела с мен в замъка на моя зет, който живее съвсем наблизо, и там за теб ще се погрижат най-добрите лечители в кралството.

— На драго сърце ще тръгна с тебе — каза Герайнт.

Качиха Енид на коня на един от оръженосците на Малкия крал и всички се отправиха към замъка. Посрещнаха ги много радушно и ги обсипаха с внимание и грижи. На другия ден пратиха да повикат лечителите и те скоро пристигнаха и се заеха с лечението на Герайнт. Грижиха се за него, докато раните му се затвориха и той напълно оздравя. През това време Малкия крал се погрижи доспехите му да бъдат оправени и те станаха по-хубави и по-здрави отпреди. И те останаха на това място цял месец и две недели отгоре.

След това Малкия крал каза на Герайнт:

— Сега ще отидем в моя замък, за да си починем и повеселим на воля.

— Ако нямаш нищо против — каза Герайнт, — нека странствуваме още един ден и тогава ще ти гостувам.

— Тъй да бъде — каза Малкия крал. — Да тръгваме!

Призори на другия ден тръгнаха на път и на Енид ѝ се стори, че никога не е пътувала тъй весело и приятно, както през този ден. Не след дълго излязоха на един широк път, който се разделяше на две. Видяха, че по единия от тях насреща им иде някакъв мъж, и Малкия крал го попита откъде идва.

— Имах работа на полето и сега се връщам в града — отвърна той.

— А по кой път ще ни посъветваш да поемем, друже — попита Герайнт.

— Съветвам ви да поемете по онзи път — рече той, — защото ако тръгнете по този, никога не ще се върнете назад. По него се стига до едно омагьосано, обградено с гъста мъгла място, откъдето никой не се е завръщал. Там се намира и замъкът на граф Ъуайн и всеки странник, който желае да отседне в града, е длъжен да му гостува в замъка.

— Бог ми е свидетел — каза Герайнт, — че тъкмо по този път ще тръгнем!

И те поеха по него и вървяха, докато пристигнаха в града. Настаниха се в най-хубавата и разкошна странноприемница в града.

Тъкмо се бяха настанили и при тях се яви един млад рицар и ги приветствува най-почтително.

— Дал бог добро! — отвърнаха му те.

— Какво възнамерявате да правите, благородни рицари? — попита той.

— Мислим да прекараме нощта в странноприемницата — отвърнаха те.

— Владетелят на този град е разпоредил всички благородници, които пристигат тука, да отседат при него в замъка. Затова елате с мен в замъка.

— На драго сърце ще дойдем с тебе — рече Герайнт.

И те тръгнаха с него и отидоха в замъка, където ги посрещнаха много радушно. Графът дойде при тях и ги приветствува и заповяда да сложат трапезата. И след като се измиха, всички седнаха да се хранят. Ето как се подредиха: от едната страна на графа седна Герайнт, а от другата — Енид. До нея се настани Малкия крал, а до Герайнт — графинята; по-нататък всеки зае мястото, което подобаваше на сана му.

По едно време Герайнт се сети за омагьосаното място и като си представи, че може и да не му се удаде възможност да отиде там, престана да се храни. Графът забеляза това и си помисли, че Герайнт е спрял да яде, защото не желае да попадне там. Съжали, че е въвел този обичай, защото никак не му се щеше да се лиши от един толкова достоен рицар като Герайнт. Каза си, че ако Герайнт го помоли да отмени този обичай, на драго сърце ще го стори. И като реши това, графът се обърна към него и попита:

— Какви мисли те терзаят, рицарю, че спря да ядеш? Ако е заради онова омагьосано място, разрешавам ти да не ходиш там и в твоя чест отсега нататък никому не ще бъде позволено да ходи там.

— Господ да ти благодари за всичко — каза Герайнт, — но единственото ми желание е някой да ме упъти как да стигна до онова омагьосано място.

— Щом е тъй, на драго сърце ще изпълня желанието ти.

— Бог ми е свидетел — каза Герайнт, — че нищо не желая повече от това.

И те продължиха да се хранят, и чет нямаха вкусните гозби и прекрасни вина, които им поднесоха. Като се наситиха и станаха от трапезата, Герайнт каза да му доведат коня и доспехите и се стъкми за

бой. Всички излязоха да го изпратят и вървяха с него, докато приближиха обграденото с мъгла място. Докъдето поглед стигаше, се издигаха високи до небето колове и върху всеки един от тях, с изключение на два, се виждаха побити човешки глави. А коловете нямаха чет.

Тогава Малкия крал каза:

— Може ли някой от нас да придружи Герайнт?

— Не, не може! — рече граф Ъуайн.

— А в каква посока трябва да тръгна? — попита Герайнт.

— Това не зная — отвърна Ъуайн. — Тръгни натам, накъдето искаш.

И без повече да се бави, Герайнт смело навлезе в мъглата. Като излезе на светло, се отзова пред, обширна овощна градина. На една поляна сред дърветата се издигаше шатра от златовезана коприна, над която се спускаше ален балдахин. Срещу входа на шатрата, който бе отворен, растеше една ябълка, а на един от клоните ѝ бе окачен голям ловджийски рог. Герайнт слезе от коня и влезе в шатрата. Оказа се, че вътре няма никой освен една девойка, която седеше на златен стол. Срещу нея имаше още един стол и той отиде и се настани на свободното място.

— Рицарю — каза тя, — съветвам те да станеш от този стол.

— Защо — попита той.

— Защото притежателят му никому не позволява да седи на него безнаказано.

— Не ме е грижа — каза Герайнт — дали му се нрави, или не това, че седя на неговия стол.

В същия миг отвън се чу силен шум и той погледна да види какво става. Пред шатрата стоеше един рицар на едър, буен жребец с широки ноздри и мощни гърди. Двухвотно наметало покриваше и ездача, и коня, а под наметалото те имаха тежка броня.

— Кажете ми, рицарю — рече той на Герайнт, — покани ли те някой да седнеш на този стол?

— Не, никой не ме е канил — отвърна той. — Реших и седнах!

— За мен това е голяма обида, но ще те накарам да си платиш за туй, че ме опозори!

Герайнт се изправи и без повече приказки двамата се хвърлиха един срещу друг. Още при първия сблъсък копията им се счупиха;

взеха нови, но и те се счупиха. След това взеха трети — те също станаха на трески. И те продължиха да се бият, като си нанасяха съкрушително тежки, светкавично бързи удари. Накрая Герайнт се изпълни с ярост, пришпори коня си и като връхлетя върху него, заби копието си в средата на щита му. Той стана на парчета, върхът на копието прониза ризницата му, кожените ремъци на седлото се скъсаха и той излетя от него и се стовари на земята на разстояние цяло копие и лакът отгоре зад коня. Герайнт бързо измъкна меча си и се нахрани да му отсече главата.

— Милост, господарю! — извика той. — Готов съм да изпълня всяко твое желание!

— От тебе искам само едно нещо — рече той: — да разсееш мъглата и да вдигнеш магията, която тегне над това място.

— На драго сърце ще сторя това, господарю!

— Погрижи се тогава — рече той — мъглата тозчас да изчезне.

— Надуй онзи рог и в същия миг мъглата ще изчезне. Предречено ми бе — добави той, — че докато не го надуе някой, който ме е победил в бой, мъглата никога не ще се вдигне.

През това време Енид очакваше с тревога и страх завръщането на Герайнт. И когато той изсвири с рога и мъглата се разнесе, рицарите се събраха и сложиха край на всички вражди. Тази вечер графът покани Герайнт и Малкия крал да му гостуват в замъка, а на другата сутрин Герайнт се сбогува с тях и се завърна в своите владения. И оттогава насетне властвува в земите си щастливо и честито заедно с Енид и славата му на юначен и безстрашен воин растеше с всеки изминат ден.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.